

HRVATSKO POLITOLOŠKO DRUŠTVO
Croatian Political Science Association

fpzg Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih
znanosti

Croatian Political Science Talks 2025

SOCIAL DISCONTENT AND POLITICAL CHANGE

Zagreb, 6–7 November 2025

Conference Organizing Committee:

Marko Grdešić, Faculty of Political Science, University of Zagreb, Chair of the Committee

Alenka Krašovec, Faculty of Social Sciences, University of Ljubljana

Nebojša Vladislavljević, Faculty of Political Science, University of Belgrade

Olivera Komar, Faculty of Political Science, University of Montenegro

Karlo Kralj, Faculty of Political Science, University of Zagreb

Goran Čular, Faculty of Political Science, University of Zagreb, President of HPD

Ana Matan, Faculty of Political Science, University of Zagreb, Vice President of HPD

Višeslav Raos, Faculty of Political Science, University of Zagreb, Vice President of HPD

Ivan Miković, Secretary of HPD

nula“ — studenti, iako u početku slabiji, nisu odustali prvog dana već su istrajali dok se odnos snaga nije preokrenuo.

Autor se poziva na definiciju kantijanizma u javnim protestima koju daje Džon Elster (1989), prema kojoj protesti uspevaju samo ako ima dovoljno „kantijanaca“, i tvrdi da su studenti obezbedili upravo tu kantijansku motivaciju u ovoj „igri“. To je prva važna novina u odnosu na Gječevskovu verziju.

Obrazac delimičnih ustupaka — objavljeni dokumenti, izvršena hapšenja, prihvaćene ostavke, najavljena prelazna vlada — ilustruje predikciju modela da ustupci, ako su loše strukturirani, ohrabruju umesto da smire protivnika. To je druga novina analize: u srpskom slučaju, ustupci nisu ojačali položaj vlade koja ih je činila, već su ojačali položaj studenata.

Na kraju, putanja sukoba odražava jedinstvenu logiku ravnoteže, različitu i od mnoštva klasičnih ravnoteža i od reputacionih varijanti Abreu i Gula (2000). Tako srpski slučaj pokazuje kako Gječevski svoj evolutivni model rata iscrpljivanja pretvara u življenu politiku.

Nikola Jović

Faculty of Political Sciences, University of Belgrade

Jelena Riznić

Institute of Social Sciences, Belgrade

Emocije kao gorivo: Studentski protest u Srbiji i nova dinamika političke motivacije

Istraživanja tokom trinaest godina vladavine Srpske napredne stranke pokazivala su da su birači opozicije i apstinenti dominantno ispoljavali emocije negativne valencije i niske aktivacije (strah, tuga, zbunjenost, ozlojeđenost), što je bilo povezano sa slabijom motivacijom za političko delovanje. Nasuprot tome, birači vlasti češće su prijavljivali emocije pozitivne valencije i visoke aktivacije (nada, ponos, sreća, optimizam), što je rezultiralo i većom participacijom i aktivizmom. Tokom 2024/25. godine u Srbiji je došlo do značajne promene političkog i emotivnog pejzaža. Nakon pada nadstrešnice i studentskih protesta koji su usledili, prethodna struktura emocija među biračima se preokrenula: opozicioni glasači (Studentska lista) sve češće ispoljavaju emocije visokog nivoa aktivacije, što se direktno reflektuje na njihov politički angažman i izbornu mobilizaciju. Sa druge strane, glasači partija na vlasti sve učestalije prijavljuju emocije niske aktivacije. U radu analiziramo bihevioralni aspekt emocija, njihovu sklonost na delanje (action tendencies), koncept koji je u psihologiju uvela Magda Arnold šezdesetih godina XX veka. Polazimo od teze da emocije funkcionišu kao motivacija (emotion as motivation), jer oblikuju način na koji ljudi obrađuju informacije i donose odluke. Određene emocije vode ka proaktivnim strategijama (npr. bes podstiče delovanje sa ciljem menjanja uzroka nezadovoljstva), dok druge usmeravaju ka povlačenju i izbegavanju (npr. strah vodi ka samozaštiti i odustajanju od odluke). Empirijski deo rada zasniva se na reprezentativnom istraživanju javnog mnjenja sprovedenom u julu 2025. godine na uzorku od 1.494 ispitanika. Na osnovu dobijenih podataka analiziramo kako

promijenjena emocionalna struktura, posebno među glasačima Studentske liste, utiče na različite oblike političkog aktivizma i izbornu participaciju.